

Akureyri, 4-03-2009

Alþingi
Erindi nr. P 136/1042
komudagur 5.3.2009

Nefndasvið Alþingis
v/sjávarútvegs- og landbúnaðarnefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Einnig sent í tölvupósti.

Efni: Umsögn um 258. mál, frumvarp til laga um endurskoðun á undanþágum frá I. kafla I. viðauka við EES-samninginn, EES-reglur, breyting ýmissa laga. Samþykkt á fundi Heilbrigðisnefndar Norðurlandssvæðis eystra 4. mars 2009.

Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra telur hér að stærstum hluta um að ræða pólitíska ákvörðun um að standa við samninga sem gerðir hafa verið við ESB. Þær breytingar sem felast í frumvarpinu og skipta heilbrigðiseftirlit sveitarfélaganna í landinu mestu máli eru breytingar á matvælalögunum nr. 93/1995, sem fram koma í I. kafla frumvarpsins og verður því umsögnin einskorðuð við þann kafla.

Með frumvarpinu er lagt til Ísland taki upp löggjöf ESB um matvæli og fóður. **Sumar breytingar sem lagðar eru til í frumvarpinu virðast ganga lengra en það sem krafist er í reglugerðum ESB, t.d. hvað varðar tilfærslu á eftirlitsverkefnum frá heilbrigðiseftirliti sveitarfélaganna til Matvælastofnunar.** (Sjá umsögn um 4.gr.)

Í frumvarpinu er lögð áhersla á að rekjanleiki verði tryggður og að áhættugreining fari fram á öllum þrepum frá hafi og haga til maga.

Lögð er áhersla á að þessi atriði séu veigamikil í að tryggja örugg matvæli.

Í fjölmiðlum hefur komið fram að undanförunu að ekki er hægt að krefjast upprunamerkingar matvæla (grænmetis) sem verið er að flytja inn í landið pakkað í umbúðir með íslenskum merkingum.

Ákvæði vantar í frumvarpið sem tryggir rétt neytandans til að vita hvaðan varan kemur.

Um 4.gr.

Mótmælt er harðlega breytingum sem fram koma í 4. gr. frumvarpsins að eftirlit með kjötvinnslum og mjólkurstöðvum verði fært frá

Heilbrigðiseftirliti sveitarfélaganna (Hes) til Matvælastofnunar (MAST).

Ekkert í lögum og reglugerðum ESB krefst þess. Tekið er fram að dýralæknar skuli vegna menntunar sinnar hafa eftirlit með sláturhúsum,

kjötstykkjunarstöðvum og með villibráð. (Það er gert til að tryggja að ekki fari á markað kjöt af sjúkum dýrum). Um annað eftirlit ákveður hvert land fyrir sig hver skuli fara með eftirlitið. Ekki verður með breytingunni aukin samfella í eftirliti eins og gefið er í skyn, heldur færast samfellan til. Samfellan er nú annars vegar frá býli til sláturhúss og hins vegar frá kjötvinnslu til verslunar.

Ef þessi breyting nær fram að ganga verða færri fyrirtæki að standa undir föstum kostnaði í rekstri heilbrigðiseftirlitsins.

Ekki má þó gleyma því að eftirlit með mengunarvörnum hjá þessum fyrirtækjum er enn hjá Hes og eftirlitið verður því tvöfalt með því sem áður var á einni hendi. Bent er á að samkvæmt reglugerð nr. 785/1999, um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem hefur í för með sér mengun, ber Hes að veita bæði mjólkurstöðvum og kjötvinnslum starfsleyfi. Áætlanir um samræmingu á eftirliti með því að fela það einum aðila, eins og fram kemur í í athugasemdum með frumvarpinu, ná því ekki tilgangi sínum.

Í sömu grein (4.gr.) er gert ráð fyrir að MAST annist eftirlit með innflutningi og útflutningi. Við nánari skoðun t.d. á umsögn um 19. gr. frumvarpsins, kemur fram að innflutningur frá Evrópu er í frjálsum flæði og því litið á það eins og vörur frá Íslandi (þ.e. ekki sem innflutning eins og hann hefur verið túlkaður hingað til) og eftirlitið skal því vera hjá Hes. Þá er eftirlitsaðila óheimilt að skylda innflytendur frá Evrópu að tilkynna um komu allra sendinga, það skal aðeins gert ef rökstuddur grunur er um áhættu vegna vörunnar. Hes hefur því markaðseftirlit með vörum sem þannig koma inn í landið, sgr. 22.grein matvælaganna..

Svo kemur allt í einu ákvæði um að MAST sé heimilt að framkvæma skyndiskoðanir á þessum vörum og þá er MAST komið inn á svið Hes. Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaganna og Matvælastofnun eru hvort um sig sjálfstætt stjórnvald.

Hætt er við að verslunareigendur verði ekki glaðir með auknar álögur eftirlitsaðila ef verlunin á að greiða fyrir eftirlit og sýnatökur á vörum frá Evrópu.

Eðlilegt er að kostnaðarreikna þennan þátt og bera undir Samband íslenskra sveitarfélaga.

Um 7. gr.

Í 7. gr. frumvarpsins (verður 10 gr. laga um matvæli) er heimild fyrir ráðherra að setja reglur um að þeir sem starfa við framleiðslu eða dreifingu matvæla skuli sækja námskeið um meðferð matvæla. **Nauðsynlegt er að breyta “heimild” í “skal”.**

Það er ekki nóg að hafa heimild ef ekkert er gert í að setja reglugerðina. Alls kostar óviðunandi er að fólk fari að vinna við framleiðslu og dreifingu matvæla án þess að hafa til að bera lágmarksþekkingu um meðferð matvæla, hreinlæti og örveruvöxt (4-8 tíma námskeið. **Þetta er langmikilvægasta atriðið í allri umræðunni um örugg matvæli að þessar reglur verði settar og þeim komið í framkvæmd.**

Vankunnátta eins einstaklings getur á örskotsstund eyðilagt góða vinnu fjölda annarra starfsmanna.

Þetta tilkynnist hér með.

F.h. Heilbrigðiseftirlits Norðurlands eystra

Valdimar Brynjólfsson
framkvæmdastjóri